

Traditionele moestuin keert terug bij Kasteel Renswoude

'HISTORISCHE GROENTEN HOREN BIJ DEZE TUIN'

DE VOORMALIGE MOESTUIN VAN KASTEEL RENSWOUDE LIGT PAL NAAST HET
HUIS VAN PATRICA EN PAUL, DIE EEN GEDEELTE DAARVAN WEER TOT ONTWIKKELING
BRACHTEN. DE INRICHTING EN DE GROENTEN ZIJN DEELS HISTORISCH.

Tekst | Thelma Egberts

Fotografie | Otto Kalkhoven

Tussen frisgroene weilanden ligt Het Buitenhof, een karakteristiek wit huis met rode dakpannen. Op de achtergrond staat, verborgen tussen eiken- en beukenbomen, kasteel Renswoude. Het Buitenhof is de voormalige tuinmanswoning van het kasteel en sinds drie jaar het huis van Patricia Debie en haar man Paul Verkuijl. Een mooiere woonplek kunnen de twee tuin- en landschapsarchitecten zich niet wensen. 'Toch zag het er niet zo idyllisch uit toen wij het kochten. De tuin was een woestenij van bramen en brandnetels. Heel erg vonden we dat niet, want zo konden we alles van de grond af aan opnieuw opbouwen,' vertelt Paul. 'Een voorwaarde was wel dat de tuinaanleg moest passen bij de omgeving. Kasteel Renswoude, het kasteelpark, de weilanden er omheen en de tuinmanswoning zijn Rijksmonument. Voor ons was dat geen enkel probleem; historische tuinen en parken spelen een belangrijke rol in ons werk.'

Terug naar de basis

Pal naast hun siertuin ontdekten Patricia en Paul een gerenoveerde tuinmuur, een verhoogde moesbak en de restanten van een oude druivenkas. 'We beseften dat hier ooit de groentetuin van het kasteel moet hebben gelegen. Maar al

Links | Rondom de tuinmanswoning legden Patricia en Paul een siertuin aan die past bij de historische stijl van het huis.

'We wilden de moestuin in oude glorie herstellen'

te graag wilden we ook hier de spade in de grond steken en de moestuin in oude glorie herstellen,' vertelt Patricia. 'Onze eigen groenten verbouwen is precies wat we willen. Dat komt doordat we van koken en lekker eten houden. Bovendien ga je met een groentetuin terug naar de basis. In ons werk hebben we veel te maken met theoretische tuinplannen. Dan is het heerlijk om thuis een zaadje in de grond te stoppen en er een paar weken later een krop sla uit te trekken. Dat pure handwerk is genieten!'

Tuinhistorie

Dat hun moestuin een historische sfeer zou krijgen, stond meteen vast en was, gezien de voorgeschiedenis en ligging bij het kasteel, bijna onvermijdelijk. Patricia pakt een oude kaart en wijst aan waar de moestuin precies lag. 'Oorspronkelijk werden de groenten binnen de slotgracht geteeld. Dat gold voor de meeste kastelen en ook voor Kasteel Renswoude. Toen

de sierfunctie van de kasteeltuin belangrijker werd en er in de zeventiende eeuw een strakke baroktuin kwam, is de moestuin buiten de omgrachting terechtgekomen,' legt Patricia uit. 'Omstreeks 1815 legde tuinarchitect J. D. Zocher sr. een Engelse landschapstuin aan rondom het kasteel. Dat was aanleiding de moestuin nog verder van het kasteel te plaatsen. Naast ons huidige huis dus.' De historische moestuin helemaal in oude staat herstellen was uitgesloten. Paul en Patricia hebben nog geen tiende van de oorspronkelijke oppervlakte in beheer. Maar zoveel mogelijk teruggrijpen op het verleden kon wel.

Warmte van de muur

'Karakteristiek en historisch juist is natuurlijk dat de moestuin langs een gemetselde tuinmuur ligt. Moestuinen waren van oorsprong vrijwel altijd omringd door muren of hagen, en dat was niet voor niets,' vertelt Patricia. 'De muur biedt beschutting en zorgt dat zonnewarmte wordt vastgehouden

Rechts | Cirkels van gesnoeide buxus zijn beplant met kruiden of laagstam fruitboompjes. Dit zijn bijvoorbeeld perzik, abrikoos, moerbeï en de perenrassen Doyenné du comice en Suikerpeer. Als verharding tussen de cirkels en plantvakken is fijn split gekozen. Dit materiaal werd traditioneel veel gebruikt, naast paden van gras of aangestampt zand.

en teruggekaatst. Het is in de moestuin snel zo'n tien graden warmer dan in de siertuin.' Daardoor kunnen Paul en Patricia vroeg in het seizoen zaaien en planten en zijn groenten en fruit eerder eetbaar. Voor extra beschutting zorgt bovendien een beukenhaag aan de andere zijde.

Wilgentenen rond plantvakken

Patricia en Paul verdeelden de strook van negen bij zestig meter grofweg in drie gedeelten. Een gedeelte bestaat uit cirkels van buxus, waarin laagstam fruitboompjes groeien of tuinkruiden. In een ander gedeelte ligt een dertig meter lange koude bak, die met glas kan worden afgedekt. Daarin worden plantjes voorgezaaid en krijgen zonninnende gewassen betere overlevingskansen. Het laatste gedeelte bestaat, naar

historisch voorbeeld, uit verhoogde plantvakken met randen van gevlochten wilgentenen. Hierin groeit vooral 'zacht' fruit, zoals frambozen, bramen, kruisbessen, witte en rode bessen, champagnebes en gele bes.

Over de gehele lengte van de moestuin ligt verder een kruidenborder met keukenkruiden en (eenjarige) bloemen. 'In oude moestuinen werden meestal snijbloemen voor de versiering van het huis gekweekt,' verklaart Patricia, 'dus combineren we ze ook hier met groenten en kruiden.'

Traditie in ere

Ook de groenten die in de koude bak groeien zijn historisch verantwoord. Het zijn oude en grotendeels vergeten groentesoorten, waaronder snijbiet, meiknolletjes en

Boven | De koude bak van drie bij dertig meter zat al in de grond toen Patricia en Paul de moestuin in gebruik namen. Ook de glasplaten waarmee de bak wordt afgedekt, waren nog aanwezig. Er groeien onder meer pronkbonen, citroengras, patison, eierplanten, muskaatcourgette en asperges.

Oorspronkelijk werden groenten binnen de slotgracht geteeld

pastinaak. 'Ze horen helemaal thuis op deze plek. Bovendien vinden wij ze veel smaakvoller dan de groenten die je in de winkel koopt,' zegt Paul. Tegen de muur zijn fruitbomen geleid, zoals peren, perziken en abrikozen. Patricia: 'Het leiden en snoeien van dit soort bomen is een vak apart. Niet voor niets stonden hoveniers vroeger hoog in aanzien op kastelen en landhuizen. De adellijke bewoners pronkten graag met heerlijke perziken en abrikozen, die je niet in elke boerentuin vond.'

Patricia en Paul eten het fruit en de groenten uit hun tuin vers of verwerken ze tot jams en chutneys. Veel groenten worden uitgedeeld aan vrienden en kennissen. 'Ook een van de baronnen van het kasteel komt regelmatig groenten halen. Zo is het oude gebruik van de moestuin weer in ere hersteld.' ■

Linksboven | Historisch tuinornament met vier ramskoppen verwijzend naar de heilige viereenheid.

Informatie:

Patriacia Debie & Paul Verkuijl
tuinarchitecten en hoveniers
Kasteelpark Renswoude
Dorpstraat 1a, 3927 BA Renswoude
Tel. 0318 - 57 32 92
www.buitenhofstuinen.nl